

Michael Robotham

Sluit je ogen

Vertaald door Ludo Diercksens



2016

AMSTERDAM

*Voor alle slachtoffers van huiselijk geweld.
Dat we maar n o it onze ogen mogen sluiten.*

Mijn moeder stierf met haar hoofd in de schoot van een andere man. De auto sloeg frontaal tegen een melkwagen, die op zijn beurt tegen een eik knalde, waardoor de eikels suizend als hagelstenen op het plaatwerk ketsten. Meneer Shearer verloor een aanhangsel. Ik verloor mijn moeder. Het lot lacht om waarschijnlijkheid.

De auto was een helrode Fiesta, die door mijn moeder haar sexy beast werd genoemd. Ze had die tweedehands gekocht en hem in een garage in een achterafstraat, die mijn vader kende, laten overspuiten. Ik zag haar die dag weggaan. Ik stond bij het raam boven toen ze in z'n achteruit het pad afreed langs het huis van de Tinklers en mevrouw Evans, die haar rozen aan het snoeien was, en Millicent Jackson, die met haar twaalf katten op de hoek woont. Pas later besepte ik dat mijn wereld toen instortte. Het was alsof ze een streng te pakken had, en hoe verder ze van me wegreed, hoe meer de draad werd ontrafeld, als een goedkope trui – eerst een mouw, dan een schouder, dan de voorkant, de achterkant, tot ik daar naakt voor het raam stond.

Mijn tante, Kate, vertelde me wat er gebeurd was – niet het hele verhaal natuurlijk: niemand vertelt een kind van zeven dat zijn moeder gestorven is met een penis in haar mond. Dat soort details wordt weg-gemoffeld als plotgaten in een belabberde film, of als vragen over hoe het kan dat de Kerstman in één nacht door al die schoorstenen kan. Iedereen bij mij op school wist het eerder dan ik (over mijn moeder, niet over de Kerstman). Sommige grotere jongens popelden om het me te vertellen, terwijl de meisjes achter hun hand stonden te giechelen.

Mijn vader zei niets, die eerste dag niet of de dag daarop of alle dagen daarna. In plaats daarvan zat hij in zijn leunstoel en braakte woorden alsof hij in een onafgemaakte ruzie verwickeld was. Op een dag vroeg ik hem of mama in de hemel was.

‘Nee.’

‘Waar is ze dan?’

‘Ze rot weg in de hel.’

‘Maar de hel is voor slechte mensen.’

‘Precies wat ze verdient.’

Ik ging er altijd van uit dat meneer Shearer ook naar de hel was gegaan, maar later kwam ik erachter dat hij de botsing had overleefd. Ik weet niet of zijn penis weer werd aangehecht. Ze zullen die wel niet samen met mijn moeder hebben gecremeerd. Misschien kreeg hij een prothese – een kunstpenis –, maar dat klinkt als iets uit een goedkope pornofilm.

Dit soort details zijn me bijgebleven, terwijl de meeste herinneringen aan mijn kindertijd in rook zijn opgegaan. Vooral mijn moeders laatste dag staat in mijn geheugen gegrift, flikkert achter mijn gesloten oogleden, licht en donker, wordt eindeloos vaak opnieuw afgespeeld, als een oude 8mm-film. Ik heb die beelden beschermd en bewaard, omdat er al zo weinig van mijn moeder restte nadat mijn vader haar uit mijn leven en het zijne had gewist.

Ik klamp me er nog altijd aan vast, aan die flarden van mijn jeugd, sommige zijn werkelijk, andere verzonnen, gepolijst als edelstenen, en voor mij zo tastbaar en onvoorwaardelijk als de wereld waar ik me nu in beweeg, zo stevig als de bomen en zo koel als de zeebries. Ik sta op een heuveltop en kijk naar de torenspitsen van de stad, die glimmen achter flarden schemerblauw. Dunne wolkenstrepen staan als krijthalen tegen de koude, koperen hemel. Achter de daken, voorbij de glooiingen en kiezelstranden en de zandstenen kliffen, kan ik net de kustlijn zien, met gevallen rotsblokken die op beeldhouwwerken lijken die door het weer zijn uitgehouwen en geslepen.

Ik ben geen snelle wandelaar. Ik neem de tijd, stop af en toe en onderscheid objecten. Schapen. Koeien. Vogels. Paarden. Ik doe de geluiden na. Schapen zijn zulke passieve, gelaten wezens, vind je ook niet? Er ligt geen intelligentie in hun blik – niet zoals bij honden of paarden. Schapen zijn enkel kluwens wol: ze gehoorzamen blind, ze hebben geen idee, zijn goedgelovig als lemmingen.

Het pad komt bij een scherpe bocht, die schuilgaat achter de bomen. Dit is een goede plek om te wachten. Ik ga zitten met mijn rug stevig tegen een stam en haal een appel en een mes uit mijn zak.

‘Wil je ook een stukje?’ vraag ik. ‘Nee? Zoals je wilt. Loop maar door.’

Ik vind het niet erg om te wachten. Geduld is de afwezigheid van handeling – het draait allemaal om timing. We wachten tot we geboren worden, wachten tot we opgroeien en wachten tot we oud worden... Op sommige dagen, op de meeste dagen, ga ik teleurgesteld naar huis, maar niet ongelukkig. Er zal altijd weer een andere gelegenheid zijn. Ik heb het geduld van een visser. Ik heb het geduld van Job. Ik weet alles van de heiligen, hoe Satan het gezin en de veestapel van Job verwoestte en hem van het ene op het andere moment van een rijk man in een kinderloze armoedzaaier veranderde, en toch weigerde Job om God te vervloeken voor zijn lijden.

De bries verplaatst zich door de takken van de bomen en ik kan het zilt ruiken, het zeewier dat op de kiezels ligt te drogen. Een scherpere vlaag wind blaast bladeren tegen mijn benen en ergens boven me koert monotoon een duif. Dan blaft er een hond, die een gesprek met anderen in gang zet, heen en weer, voor het spel of uit effectbejag.

Ik sta op en zet mijn masker op. Mijn hand glijdt in mijn broek en ik omvat mijn balzak. Het lijkt wel of mijn penis niet van mij is. Hij valt uit de toon, als een vreemde worm die niet weet of hij een staart of een talisman is.

Ik trek mijn hand terug en ruik aan mijn vingers terwijl ik tegen de boom leun en het pad af staar. Dit is de plek. Hier wil ik zijn. Ze zal nu snel komen, zo niet vandaag, dan misschien wel morgen.

Mijn vader hield van vissen. Zo weinig geduld als hij had met de meeste dingen in het leven, zoveel uren kon hij hummend in zichzelf naar het uiteinde van zijn hengel of de dobber zitten staren, die op het wateroppervlak deinde.

‘Je krijgt je visje wel, op je bordje dood,

Je krijgt je visje wel, ’t is alleen wachten op de boot.’

‘U mag hier niet op het gras liggen,’ zegt een stem.

‘Pardon?’

‘U betreedt het gras.’

Een gestalte hangt over me heen en neemt het zonlicht weg. Ik kan alleen zijn contouren zien, en als hij zijn hoofd beweegt, verblinden de stralen me.

‘Ik heb geen bord gezien,’ zeg ik terwijl ik mijn ogen afscherm en er een roze gloed om mijn hand verschijnt.

‘Dat is gestolen,’ zegt de conciërge, die een bolhoed draagt, een blauwe blazer en de bijpassende stropdas van het college. Hij is in de zestig, met grijs haar dat overal kort is geknipt, behalve zijn wenkbrauwen, die elkaar als twee rupsen over zijn voorhoofd achternazitten.

‘Ik wist niet dat Oxford onder kleine criminaliteit te lijden had,’ zeg ik.

‘Studentengrappen. Met alle respect, meneer, maar sommige van die lui zijn verdorie slimmer dan goed voor hen is.’

Hij steekt een hand uit en helpt me opstaan. Hij tovert een schuier tevoorschijn en haalt die over mijn schouders en de achterkant van mijn shirt om de grassprietten te verwijderen. Hij raapt mijn jasje op en houdt het me voor. Ik voel me als een lord die door zijn butler wordt gekleed.

‘Hebt u hier gestudeerd, meneer?’

‘Nee, ik heb in Londen gestudeerd.’

De conciërge knikt. ‘Ik in Durham. Eerder een open inrichting dan een onderwijsinstelling.’

Ik kan me moeilijk voorstellen dat deze man ooit student is geweest. Of toch wel. Ik zie hem voor me als kameroudste op een of andere kostschool in de jaren zestig ergens in Herfordshire, met de pech een

bijnaam te hebben als Stiekeme Rowe of Viespeuk Cox.

‘Waarom mogen mensen niet op het gras liggen?’ vraag ik. ‘Het is een prachtige dag, de zon schijnt, de vogels zingen.’

‘Traditie,’ antwoordt hij, alsof daarmee alles is gezegd. ‘Er mag niet op het gras worden gelopen, niet op het gras gezeten, niet op het gras gedanst.’

‘Want anders stort het Rijk ineen.’

‘Daarvoor is het al te laat,’ geeft hij toe. ‘Weet u zeker dat we elkaar niet kennen, meneer? Ik kan goed gezichten onthouden.’

‘Heel zeker.’

Hij knipt triomfantelijk met zijn vingers. ‘U bent die psycholoog. Ik heb u op het journaal gezien.’ Hij zwaait nu met zijn vinger. ‘Professor Joseph O’Loughlin, toch? Door u hebben ze dat ene vermiste meisje gevonden. Hoe heette ze ook alweer? Niet zeggen. Het ligt op de punt... op het puntje... Piper, dat was het. Piper Hadley.’ Hij straalt helemaal, alsof hij zo meteen de felicitaties in ontvangst gaat nemen. ‘Wat brengt u hier? Komt u een lezing geven?’

‘Nee.’

Ik kijk uit over het gazon van het college, waar boven de ingang vlaggen wapperen en ballonnen uit de ramen hangen. De open dag van de universiteit is in volle gang en studenten bemannen tafels en stands, ze delen folders uit aan toekomstige eerstejaars en prijzen allerlei cursussen, clubs en activiteiten aan. Er is een Echt-Bier-Sociëteit, een Rockmuziek-Sociëteit en een C.S-Lewis-Sociëteit; en ook een Sociëteit voor lesbiennes, Gays, Biseksuelen, Transgender- en Queervraagstukken – een hele mond vol, wat je geaardheid ook mag zijn.

‘Mijn dochter oriënteert zich op haar studiekeuze,’ zeg ik. ‘Ze is binnen met haar moeder.’

‘Mooi hoor,’ zegt de conciërge. ‘Is ze al ergens toegelaten?’

‘Dat weet ik niet zo goed,’ zeg ik, en ik laat het klinken alsof ik op de hoogte ben. ‘Ik bedoel, ik denk van wel, of misschien neemt ze toch een tussenjaar.’ Om eerlijk te zijn heb ik geen idee. De conciërge frons zijn wenkbrauwen die boven zijn ogen omhoog- en omlaagkruipen.

Juist dat moment kiest mijn lichaam uit om te verstijven en ik schiet

in zo'n typische James Bond-kramp, zonder het pistool natuurlijk; mijn gezicht verstrakt en mijn lijf verstart alsof ik aan een stopdans meedoe.

'Gaat het?' vraagt de conciërge wanneer ik me weer kan ontspannen. 'U werd ineens helemaal stijf, ik schrok me rot.'

'Ik heb parkinson.'

'Vervelend. Ik heb jicht,' zegt hij, alsof die twee aandoeningen vergelijkbaar zijn. 'Volgens mijn arts drink ik te veel en gaat mijn zicht achteruit. Het kost me al moeite het uithangbord van een pub te onderscheiden van een brand.'

Twee tieners zitten elkaar achterna over het gras. De conciërge roept dat ze moeten stoppen. Hij tikt aan zijn bolhoed en wenst me het allerbeste voordat hij de achtervolging inzet, waarbij hij met zijn armen zwaait alsof hij haastig over een exercitieterrein marcheert.

De middagrondleiding op het college loopt ten einde. Tussen de hordes mensen die door de deuren naar buiten stromen en over de paden uitzwermen zoek ik naar Charlie en Julianne. Ik hoop dat ik ze niet heb gemist.

Daar zijn ze! Charlie staat wat met een student te babbelen, een jongen die over haar schouder naar iets wijst en haar aanwijzingen geeft. Hij schudt de lok die hij niet heeft voor zijn ogen weg en tikt haar nummer in zijn mobiel. Een andere jongen buigt zich naar hem toe en fluistert iets in zijn oor. Ze keuren mijn dochter.

'Ze is nog niet eens eerstejaars,' mompel ik in mezelf.

Julianne pakt wat folders van een tafel. Ze draagt een witte linnen broek en een zijden blouse; een rode zonnebril rust op haar hoofd. Ze is niet veel veranderd sinds we elkaar dertig jaar geleden voor het eerst zagen, met haar lengte, haar donkere haar; ze was toen wat gespierder, atletischer, en had toch een vol figuur. Echtgenotes met wie je niet langer tafel en bed deelt, zouden er niet zo goed uit mogen zien; ze zouden onaantrekkelijk en aseksueel moeten zijn, met een buikje en hangende borsten. Ik ben niet seksistisch. Voor ex-echtgenoten geldt hetzelfde: te dik, kalend, aftakelend...

Charlie draagt een wijde jurk en Dr. Martens, een combinatie die me niets verbaast. Moeder en dochter zijn bijna even lang, hebben dezelfde volle lippen, volle wimpers en een V-vormige haargrens. Mijn

dochter heeft een wat onderzoekender blik, doet soms graag sarcastisch en is af en toe grofgebekt, wat ik tolereer zolang ze het maar niet is in bijzijn van Emma, haar jonge zusje.

Over elf weken gaat Charlie het huis uit om te studeren. Ze mocht afgelopen december in Oxford op gesprek – en ook nog op drie andere universiteiten – en ik weet dat ze vervolgens in januari een aantal plaatsingen bevestigd heeft gekregen, alleen heeft ze niet verklapt welke ze heeft geaccepteerd of wat ze precies gaat studeren. Ik betrap mezelf er af en toe op dat ik hoop dat ze haar eindexamen heeft vernuld en een her moet doen. Ik beseft dat een vader zoiets nooit zou mogen denken, hoewel ik vast niet de eerste ben.

Charlie heeft me in de gaten en wuift. Ze zet een draf in, net een rashond op een hondenshow. Mijn dochter met een hond vergelijken is niet heel politiek correct en het getuigt ook niet echt van vaderlijke genegenheid, maar ze beschikt over heel wat van dezelfde goede kwaliteiten als honden, waaronder loyaliteit, intelligentie en treurige bruine ogen.

Julianne steekt haar arm door de mijne. Ze loopt licht op haar tenen en heeft zo wel wat weg van een balletdanseres. Dat was altijd al zo.

‘Wat heb jij allemaal uitgespookt?’ vraagt ze.

‘Wat met de mensen van hier gebabbeld.’

‘Was dat daarnet een conciërge?’

‘Dat klopt.’

‘Fijn dat je vrienden maakt.’

‘Zo ben ik nu eenmaal.’

‘Gewoonlijk beoordeel je mensen eerder dan dat je vrienden met hen wordt.’

‘Wat wil je daarmee zeggen?’

‘Je doet me soms denken aan een monteur die niet naar een auto kan kijken zonder te bedenken wat er onder de motorkap zit.’

Julianne lacht, ik bewonder haar vaardigheid om een kritische opmerking als compliment te laten klinken. Ik ben tweeëntwintig jaar met deze vrouw getrouwd geweest en we zijn nu zes jaar uit elkaar. Niet gescheiden. Zolang er leven is, is er hoop, zeggen ze, alleen heb ik zo het vermoeden dat dit spreekwoord voor ons niet opgaat.

‘En, wat is je indruk?’ vraag ik aan Charlie.

‘Het is net Zweinstein, maar dan voor volwassenen,’ antwoordt ze. ‘Ze dragen zelfs mantels als ze gaan eten.’

‘En hoe zit het met de sorteerhoeden en de zwevende kaarsen?’

Ze rolt met haar ogen.

Ik weet niet wat oubolliger is: mijn grapjes of Harry Potter.

‘Verderop aan de rivier speelt een bandje,’ zegt Charlie. ‘Mag ik erheen?’

‘Moet je niet wat eten?’

‘Ik heb geen trek.’

‘We moeten het eigenlijk over universiteiten hebben,’ zeg ik.

‘Later,’ zegt ze.

‘Heb je al een van de plaatsingen geaccepteerd?’

‘Ja.’

‘Waar?’

Ze steekt haar armen uit. ‘Een keer raden.’

‘Maar waar dan?’

‘Goede vraag.’

Charlie plaagt me. Ze houdt het voor zich. Ik kom het vast weer als laatste te weten, tenzij ze het advies of de centen van haar vader nodig heeft; dan blijkt ik ineens weer de bron van alle wijsheid en heer en meester van de portemonnee.

‘Waar spreken we af?’ vraagt Julianne.

‘Ik bel jullie wel,’ antwoordt Charlie, en ze houdt haar hand voor mij op. Ik doe net of ik de andere kant op kijk. Haar vingers maken een uitnodigend gebaar. Ik haal mijn portemonnee tevoorschijn en voor ik de biljetten heb kunnen tellen, trekt ze een twintigje uit mijn vingers en geeft me een kus op de wang. ‘Dank, papa.’

Ze wendt zich tot Julianne. ‘Heb je het al gevraagd?’ fluistert ze.

‘Stil nou.’

‘Wat?’

‘Het doet er niet toe.’

Ze voeren duidelijk iets in hun schild. Charlie vooral is de hele dag al attent, houdt mijn hand vast – de linker natuurlijk – en volgt me op de voet.

Wat wordt er voor me achtergehouden?

Als ik langs Julianne heen kijk, is Charlie er al vandoor; haar in de

wind bollende jurk houdt ze met haar handen omlaag.

Bijna tijd voor de lunch. Ik moet wat eten anders slaat mijn medicijnspiegel op tilt en begin ik als Miley Cyrus met mijn heupen te stoten.

‘Waar wil je gaan eten?’ vraag ik.

‘De pub,’ zegt Julianne op vanzelfsprekende toon. We lopen onder de stenen bogen langs St. Algate’s, waar het wemelt van de ouders, aankomende studenten, toeristen en winkelende mensen. Groepen Chinese en Japanse toeristen in identieke T-shirts lopen achter felgekleurde paraplu’s aan.

‘Het is allemaal net *Brideshead Revisited*, vind je niet? Soms vraag ik me af of het niet meer pretpark dan universiteit is.’

‘Heeft Charlie met jou gesproken over wat ze gaat studeren?’ vraag ik.

‘Met geen woord,’ zegt Julianne en ze lijkt zich geen zorgen te maken.

‘Daar zou toch een regel tegen moeten zijn. Zoals het verboden is op het gras te lopen, zo mag je ook geen zaken voor je ouders geheimhouden.’

‘Ze zal het ons wel vertellen als ze zover is.’

Ik vind het een geweldig idee dat Charlie gaat studeren, ook al heb ik er mijn bedenkingen bij dat ze het huis uit gaat. Ik benijd haar om de vrienden die ze zal maken en de nieuwe ideeën die ze te horen zal krijgen, de discussies, de debatten, de alcohol tegen gereduceerde prijs, de feestjes, de bandjes en de verkeringen.

Als we de kruising naderen hoor ik spektakel. Een demonstratie nadert de hoofdstraat. Mensen scanderen leuzen en dragen borden. Voetgangers worden op de hoek door een paar politieagenten tegengehouden. Iemand slaat op een kleine trom naast een meisje dat ‘Yankee Doodle’ op een fluit speelt. Een jongen met roze lokken in zijn haar stopt me een folder in de hand.

‘Waar demonstreren ze tegen?’ vraagt Julianne.

‘Starbucks.’

‘Omdat die slechte koffie maken?’

‘Omdat ze in het Verenigd Koninkrijk geen belasting betalen.’

Verderop in de straat ontwaar ik een Starbucks-logo. Een van de

pamfletten vliegt langs, er staat op: *Beter vroeg dan latte.*

‘Wij demonstreerden vroeger tegen apartheid,’ zeg ik.

‘De wereld is veranderd.’

De demonstratie gaat verder. Het is een ongevaarlijk stelletje. Moeilijk voor te stellen dat een van hen het parlement zal opblazen of de kar naar de guillotine zal sturen. De meesten wacht vast het familiekapitaal of de titel van hun voorouders. Over dertig jaar besturen ze het land. God bewaar ons!

Julianne kiest een pub beneden aan de rivier, versierd met hangende bloemenmanden en buiten een terras met tafels die over het water kijken. Koppels zijn aan het roeien, laverend tussen de neerhangende wilgen en de snellere stroming in de wijdere bochten. Een eenzame ballon stuitert over het rimpelende oppervlak en raakt vast in het riet.

Nadat we een bord met mezze voor ons samen hebben besteld, loop ik naar de bar en vraag voor Julianne een flink glas wijn en voor mezelf frisdrank. We toosten en klinken en kletsen wat, alles heel ontspannen en natuurlijk. Sinds we uit elkaar zijn hebben we contact gehouden, we bellen elkaar twee keer per week om over de meiden te praten. Julianne is altijd weer blij en opgewekt – een stuk gelukkiger nu ze niet meer met mij is.

Met haar als ex had ik het slechter kunnen treffen, afgaand op wat ik hoor. Misschien zou het juist wel makkelijker zijn als ze een harpij was, een gifmgende feeks. Dan had ik ons huwelijk achter me kunnen laten en iemand anders kunnen vinden. In plaats daarvan hou ik vol en blijf hopen op een tweede kans, een verlenging. Ik zou ook best penalty’s willen nemen, mocht het nog altijd gelijk staan.

‘Weet je zeker dat Charlie een plan heeft?’

‘Had jij een plan toen je achttien was?’

‘Ik wilde met heel veel meisjes naar bed.’

‘En hoe pakte dat uit?’

‘Prima, tot jij opdook.’

‘Dus ik moet me verontschuldigen omdat ik je dwarszat?’

‘Je haalde mijn gemiddelde omlaag.’

‘Je speelde helemaal in de voorhoede. Een absolute topschutter.’

‘Bij jou gooide ik een strike.’

‘Nu haal je je metaforen door elkaar.’

‘Nee hoor. Ik ben een allrounder.’

Ze lacht en maakt een afwerend gebaar. Het voelt fijn om haar gelukkig te maken. Ik leerde Julianne kennen op de Universiteit van Londen. Ik had er drie jaar medicijnen op zitten, terwijl ik al bij de eerste de beste druppel bloed flauwviel, en Julianne was eerstejaars talen. Ik veranderde van studierichting en koos voor psychologie, tot grote ontzetting van mijn vader. Hij ging ervan uit dat ik chirurg zou worden en vier generaties familietraditie zou voortzetten. Er wordt wel gezegd dat een ketting altijd bij de zwakste schakel breekt.

Ons eten wordt geserveerd. Julianne schept wat hummus op ge-roosterd brood en kauwt bedachtzaam. ‘Ben je op het moment met iemand?’ vraagt ze op nerveuze toon.

‘Niet echt. Jij?’

Ze schudt haar hoofd.

‘Hoe zit het met die jurist? Zijn naam schiet me niet te binnen.’

‘Tuurlijk wel.’

Ze heeft gelijk. Marcus Bryant. Knap, succesvol, een belachelijk goede kandidaat – een vrijer uit het sterrencastingbureau, als zo’n agentuur zou bestaan. Ik heb ooit de vergissing begaan om hem te googelen maar ben maar gestopt bij zijn vier jaar aan het Internationale Oorlogstribunaal in Den Haag en zijn pro-bonowerk met terdoodveroordeelden in Texas.

Opnieuw een lange stilte. Julianne begint als eerste te praten.

‘Als ik mijn leven over kon doen, denk ik dat ik niet meer zo jong zou trouwen.’

‘Waarom niet?’

‘Ik wou dat ik meer had gereisd.’

‘Ik heb je er nooit van weerhouden om te reizen.’

‘Dat is geen kritiek op jou, Joe,’ zegt ze. ‘Het is gewoon een constatering.’

‘Wat zou je nog meer hebben willen doen – had je meer minnaars gewild?’

‘Dat zou best fijn zijn geweest.’

Ik probeer met haar mee te lachen, maar in plaats daarvan voel ik me triest.

Ze steekt haar hand uit over de tafel.

‘O, nu heb ik je gekwetst. Niet verdrietig worden. Je was geweldig in bed.’

‘Ik ben niet verdrietig. Het zijn de medicijnen.’

Ze glimlacht, gelooft me niet. ‘Er is vast iets wat je anders zou doen.’

‘Nee.’

‘Echt?’

‘Misschien één ding.’

‘Wat dan?’

‘Ik zou niet met Elisa naar bed zijn geweest.’

De bekentenis schept een instant vacuüm, Julianne trekt haar hand terug terwijl ze zich half wegdraait. Haar blik glijdt over de rivier naar een boothuis aan de andere oever. Heel even lijken haar ogen vochtig te worden, maar de glinstering is weg als ze zich weer omdraait.

Bijna tien jaar geleden, op de dag dat er parkinson werd vastgesteld, ging ik niet direct door naar huis. Ik kocht ook geen rode Ferrari, boekte geen cruise om de wereld en stelde ook geen bucketlist op. Ik kocht ook geen krat Glenfiddich om vervolgens een maand in bed te kruipen. In plaats daarvan sliep ik met een vrouw die niet mijn echtgenote was. Het was een stomme, stomme vergissing, waarvoor ik sindsdien een verklaring heb proberen te vinden, maar mijn excuses wegen niet op tegen de schade die ik heb aangericht.

Eén enkele, dwaze daad kan soms een heel leven veranderen – resultaat van een toevallige ontmoeting, een ongeluk of een vlaag van verstandsverbijstering. Maar meestal zijn het geleidelijke veranderingen, als een sluipend getij, zo langzaam dat we het nauwelijks doorhebben. Mijn leven werd door de diagnose op zijn kop gezet. Een doodvonnis was het niet, wel zou ik langzaamaan van alles worden beroofd.

‘Het spijt me dat ik zo doorvraag,’ zegt Julianne terwijl ze met de steel van haar glas speelt.

‘Dat is je goed recht.’

‘Waarom?’

‘Volgens mij zijn we formeel nog steeds getrouwd.’

Ze nipt van haar wijn en geeft geen antwoord. Weer stilte.

‘Heb je trouwens plannen voor de zomer?’ vraagt ze. ‘Ga je nog naar een leuke plek?’

‘Ik heb nog niet besloten. Misschien boek ik wel een van die last-mi-

nute-pakketreizen naar Florida. Palmbomen. Voluptueuze meiden. Bikini's. Operatief verbeterde lichamen.'

'Je hebt een hekel aan het strand.'

'Salsa. Mambo. Cubaanse sigaren.'

'Je drinkt niet en dansen kun je niet.'

'Zie je wel – door jou is de lol eraf.'

Julianne buigt zich naar me toe terwijl ze haar ellebogen op tafel laat rusten. 'Ik wil je iets belangrijks vragen.'

'Oké.'

'Misschien had ik het je eerder moeten vragen. Ik heb er lang over nagedacht, ik denk dat ik niet helemaal gerust ben op je antwoord.'

Daar zul je het dan hebben! Ze wil scheiden. Dus niet meer om het onderwerp heen draaien, niet langer om de hete brij dansen. Misschien trouwt ze wel met Marcus en vertrekt ze met hem naar Amerika. Of misschien heeft ze besloten het laatste schilderij van haar vader te verkopen en een cruise om de wereld te boeken. Maar ze heeft een hekel aan cruises. Een safari in Afrika – ze had het altijd al over een reis naar Afrika.

'Joe?'

'Sorry?'

'Heb je wel geluisterd?'

'Neem me niet kwalijk.'

'Ik was je iets aan het vertellen.'

'Je weet dat ik niets liever heb.'

Haar blik betreft – een waarschuwing dat ik haar serieus moet nemen.

'Het stond in de krant. Een bejaarde vrouw in Glasgow had acht jaar lang dood in haar huis gelegen. Er kwam niemand op bezoek. Niemand die alarm kon slaan. Gas en elektra waren afgesloten. De ramen waren in een storm gesneuveld. Binnen op de vloer lag een grote stapel post. Maar er kwam niemand. Ze vonden haar skelet naast haar bed. Men denkt dat ze gevallen was, haar heup had gebroken en misschien nog wel dagenlang in leven was voor ze stierf, roepend om hulp, maar niemand die haar hoorde. En nu heeft de familie ruzie over haar huis. Ze willen allemaal een deel van het geld. Het zet je aan het denken...'

‘Waarover?’

‘Hoe vreselijk het moet zijn om alleen te sterven.’

‘Iedereen sterft alleen,’ zeg ik, maar daar heb ik meteen spijt van omdat het zo achteloos en ongeïnteresseerd klinkt. Het is mijn beurt om mijn arm naar haar uit te steken en haar hand te pakken. Ze houdt haar vingertoppen omhoog en onze vingers verstrengelen zich. ‘We zijn niet verantwoordelijk voor de fouten van anderen. Dat zei jij toch altijd tegen mij?’

Ze knikt.

‘Je bent een goede vader, Joe.’

‘Dank je.’

‘Je bent te coulant met de meiden.’

‘Iemand moet de *good cop* zijn.’

‘Ik meen het.’

‘Ik ook.’

‘Je bent een zachtaardig mens.’

Ik ben altijd al zachtaardig geweest. Zes jaar geleden, toen je me verliet, was ik ook zachtaardig.

Is dit de opmaat tot een soort van excuus? Misschien wil ze me een tweede kans geven. Zweetdruppels parelen van mijn haargrens langs mijn ruggengraat naar mijn onderrug.

‘Ik weet dat we ons leven samen niet over kunnen doen,’ zegt Julianne, ‘en we kunnen niet al onze fouten ongedaan maken...’

‘Je begint me bang te maken,’ zeg ik.

‘Het is niets ingrijpends,’ zegt ze, nog steeds ernstig. ‘Ik wilde je alleen maar vragen of je de zomer met ons wilt doorbrengen.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Emma en Charlie zijn bereid een kamer te delen, dus dan heb je een kamer voor jezelf.’

‘In de cottage?’

‘Je zei dat je een paar weken vrijaf wilde nemen. Je kunt naar Londen op en neer reizen als je werk te doen hebt. De meiden zouden je graag vaker willen zien.’

‘Je wilt dat ik weer bij jullie intrek... als gast.’

‘Je bent geen gast. Je bent hun vader.’

‘En jij en ik...?’

Haar hoofd trekt iets scheef. ‘Zoek er niet te veel achter, Joe. Het lijkt me gewoon fijn om samen de zomer door te brengen.’ Ze trekt haar hand terug en kijkt weg. Ademt uit. Haalt nog eens diep adem. ‘Ik weet dat het allemaal op korte termijn is. Je hoeft geen ja te zeggen.’

‘Nee.’

‘O.’

‘Nee, ik bedoel, ik weet dat er geen druk op ligt. Het klinkt geweldig. Het is echt... Alleen...’

‘Wat?’

‘Ik ben alleen bang dat als ik veel tijd met de meiden doorbreng, het moeilijk zal zijn om weer afscheid te nemen.’

Ze knikt.

‘En ik zou zomaar weer tot over mijn oren verliefd op je kunnen worden.’

‘Hou je een beetje in.’

Ik hoop maar dat ik glimlach. Een jong stel aan een naburige tafel lacht luid. De stem van het meisje is licht en lief en blij. Ik haal diep adem en hou de lucht vast in mijn longen.

Niets zeggen is verkeerd. Ik moet me uitspreken of haar tegemoet komen. Ze heeft me een reddingsboei toegeworpen. Die zou ik met beide handen moeten grijpen, maar ik weet niet of die boei ergens aan gezekeerd is.

‘Je hoeft het me niet meteen te laten weten,’ zegt ze defensief. Gewetst.

‘Nee, ik denk dat ik kom.’

Zodra ik het zeg, hoor ik in mijn hoofd een alarmbel rinkelen, alsof ik de veiligheidsgordel niet heb vastgemaakt of mijn sleutels in het contact heb laten zitten. Echt een plan is het niet. Er zullen onvermijdelijk gevolgen zijn. Tranen.

Juliannes lippen plooiën zich in een brede lach, die haar tanden ontbloot en de huid bij haar ogen doet rimpelen. We gaan verder met eten, maar het gesprek loopt niet meer zo vlot als daarvoor, noch de vragen noch de antwoorden.

Charlie belt en spreekt met ons af. Ze is vlakbij. Voor de pub zoekt Julianne in haar zachte leren tas naar de autosleutels.

‘Je beseft wel dat het alleen voor de zomer is?’

‘Natuurlijk.’

‘Ik wil niet dat je valse hoop krijgt.’

‘Maak je geen zorgen.’

Julianne draait haar rug naar mij toe alsof ze stiekem iets uit haar tas wil halen, maar als ze zich weer omdraait heeft ze niets vast. ‘Dus wanneer zou je willen komen?’

‘Wat denk je van het weekend?’

‘Prima,’ zegt ze. ‘Een routebeschrijving hoef ik je zeker niet te geven?’

‘Nee.’

Ze wacht even af. ‘Voel je je goed, Joe?’

‘Jazeker.’

‘Er zijn zoveel dingen waar we het niet over hebben gehad.’

‘Dat klopt.’

‘Misschien kunnen we dat nu doen.’

Ze komt dichtbij om me een kus te geven. Ik kom in de verleiding haar lippen te zoeken, maar ze keert me haar wang toe en ik moet het doen met haar warme, van zeep doortrokken geur, en met het gewicht van haar hoofd, dat heel even op mijn schouder rust.

Hou moed, zeg ik tegen mezelf, terwijl ze haar zonnebril opzet.

Mijn telefoon trilt. Ik vis hem uit mijn zak en werp een blik op het scherm. Veronica Cray. Ik stop de telefoon weg.

‘Misschien moet je opnemen,’ zegt Julianne.

‘Het kan wel even wachten.’

De telefoon trilt opnieuw. Dezelfde persoon. Het zal wel geen goed nieuws zijn. Dat is nooit het geval als het van een hoofdinspecteur komt die leiding geeft aan een zware antimisdadeenheid. Ze belt vast niet om te zeggen dat ik een fortuin heb geërfd, de loterij heb gewonnen of de Nobelprijs voor de Vrede heb gekregen.

Julianne staat naar mij te kijken. Afwachtend. Ik glimlach verontschuldigd naar haar en hou een vinger omhoog terwijl ik de woorden ‘heel even’ prevel.

‘Hoofdinspecteur.’

‘Professor.’

‘Kan ik je later terugbellen?’

‘Nee.’

‘Ik heb het nu alleen –’

‘Heel druk – ja, ik weet het, ik ook. Ik heb het nog drukker dan een Riverdancer met één been. U zult me niet terugbellen, omdat u geen zin hebt met me te spreken. Dat hebt u nooit, omdat u denkt dat ik iets van u wil. Maar doet u nu eens heel even een stap terug en bedenkt dat ik uit vriendschappelijke motieven zou kunnen bellen. Misschien bel ik wel als vriend. Misschien wil ik alleen even bijpraten.’

‘En bel je inderdaad als vriend?’

‘Natuurlijk.’

‘Dus je wilt alleen bijpraten?’

‘Zeker, maar omdat we zijn uitgepraat zou ik graag willen dat u iets voor me bekijkt.’

‘Ik werk niet meer als profiler.’

‘Ik vraag niet om een profiel. Ik wil graag uw mening.’

‘Over een misdaad?’

‘Ja.’

‘Een moord.’

‘Een dubbele.’

Ik wacht af, terwijl ik het beeld van de speurder voor me zie. Ze heeft de bouw van een ton, kort stekelhaar en een voorkeur voor mannenkleding. Ze schrijft haar achternaam met een ‘C’ in plaats van een ‘K’ omdat niemand mag weten dat ze familie is van een stel gestoorde broers, een tweeling die in de jaren zestig de schrik was van het Londense East End.

Ik ken Ronnie Cray nu een jaar of zeven, sinds ze me langs de kant van de weg zag staan braken toen ik een naakte vrouw van de Cliftonhangbrug haar dood tegemoet had zien springen. Het was mijn taak de vrouw over te halen van de brug af te komen. Ik faalde. Wat volgde, kostte me mijn huwelijk. Ronnie Cray leidde het onderzoek. Ik denk dat ze zichzelf verwijt dat ze mijn gezin niet heeft kunnen beschermen, maar het was niemands schuld, alleen die van mezelf. Sindsdien heeft de hoofdinspecteur contact gehouden, door af en toe mijn advies over een zaak te vragen, of door met details te strooien als met broodkruimels, in de hoop dat ik het spoor zal volgen. Nu zijn we bevriend, ook al weet ik nooit goed wanneer ik iemand een vriend kan noemen. Ik heb niet zo heel veel vrienden.

‘Zoek maar een andere psycholoog,’ zeg ik.

‘Dat heb ik gedaan. Hij noemt zichzelf “Mindhunter”. Hij maakt reclame voor zijn diensten. U hebt vast wel van hem gehoord.’

‘Nee.’

‘Dat is gek. Volgens hem heeft hij alles van u geleerd.’

‘Wat?!’

‘Hij gaf zelfs uw naam als referentie op.’

Ik zwijg even. Julianne en Charlie staan klaar om afscheid te nemen.

‘Waar wil je afspreken?’

‘Ik geef u het adres wel door.’